

De Kerkstraat en de Stationsweg maakten deel uit van het gebied van De Schans. Op een kaart van Blaeu uit 1675 is de situering van de Schans goed zichtbaar. Het gebied tussen de Molengracht en het Meppelerdiep vormde "de Schans Swarteluijs". Op genoemde kaart is ook duidelijk de Kerkstraat te zien. Het was vroeger een belangrijke doorgaande straat van en naar Drenthe. Men woonde in de "Schaanse" en kwam men van buiten dit gebied dan ging men "noar de Schaanse".

Aan het eind van de Kerkstraat, daar waar de straat overgaat in de Zomerdijk, was tot eind 1800 een verbinding tussen de Molengracht en het Meppelerdiep. Deze doorgang werd het "Metse-laarsgat" genoemd. Zo'n 200 jaar geleden kwam de winkelstand tot ontplooiing in de buitenwijken nabij de concurrentie van de scheepvaart. Ook werd de Schans meer en meer het centrum waar de koopwaar in de winkels werd aangeboden en ook ambachtslieden zich gingen vestigen. Niet alleen in de Kerkstraat maar in het hele gebied binnen de Schans. Het middelpunt was natuurlijk de kerk.

In 1894 werd het gemeentehuis en het postkantoor gebouwd. Er waren een aantal smalle zijstraten en steegjes, zoals Pottenbakkersstraat, Postkantoorsteeg, Prisonsteeg, Pelikaansteeg (later Schoolstraat) en Baansteeg (later Baanstraat).

Op zaterdag- en zondagavonden was het een drukte van belang en ook een ontmoetingspunt voor jongelui. De winkels waren op zaterdagavond tot 10 uur open en velen deden de boodschappen. De kappers waren zelfs nog langer open voor hun scheerklianten. Er was altijd wel wat te beleven, temeer daar ook bij de Kolksluis nog veel te doen was.

Er waren een aantal belangrijke zaken in de Kerkstraat zoals o.m. R.D.A. v.d. Woude met z'n Overijsselse Beddenfabriek, Bakkerij van der Stouwe en Koeksnipperfabriek Huisman. Een begrip in Zwartsluis en wijde omgeving was Bakker Hendrik van der Stouwe. Op de ruit van de winkel stond tot aan 1914 "Confiserie Hollandaise", maar dat werd in het eerste oorlogsjaar van de Eerste Wereldoorlog er al afgehaald omdat men toen meer pro-Duits was dan pro-Frans.

Kerkstraat, vanaf Stationsweg, links:

- 1 Banketbakkerij, -winkel
- 1 Banketbakkerij, -winkel
- 1 Banketbakkerij, -winkel
- 1 Banketbakkerij, -winkel
- 3 Groente en fruit
- 3 Tabak enz.
- 3 Garage, taxibedrijf
- 3 Garage
- 3 Kantoor Marsman
- 3 Verf en behang
- 3 Verf en behang
- 3 Bloemen en planten Millefleur
- 9 Woning politie Meijerink enz.
- 9 Filiaal stomerij
- 9 Cadeauwinkel Pierrot
- 9 Cadeauwinkel en kleding Roma
- 9 Stoffenwinkel L&A
- 11 Schoenmakerij
- 11 Stoffenwinkel
- 11 Dameskapsalon Janiene
- 15 Slagerij

- H. v.d. Stouwe
- A. Schuuring, vh. H. v.d. Stouwe
- J. Ekkelenkamp, vh. A. Schuuring
- R. Ekkelenkamp, vh. J. Ekkelenkamp
- J. Schraa
- V. v.d. Weide
- J. Smit
- J. Marsman
- J. Marsman
- G. Schurink
- G. Veld, vh. G. Schurink
- H. Schraa
- Cecchini
- Mevr. Oldenijens
- A. Bos
- G. Mouwe
- Mevr. Van Urk
- Mevr. P. Westra
- G. Blei

- 15 Slagerij
- 15 Wolwinkel Seintina
- 15 Wolwinkel
- 15 Dierenspecialzaak
- 15 Dierenspecialzaak
- 15 Dierenspecialzaak

- H. Schoonewelle
- Mevr. T. Seinen
- Mevr. Kanis
- R. Bosch
- Wardenier
- D. Borger

(Schoolstraat)

- Snipperfabriek
- Autohandel
- 17/19 Overijsselse beddenfabriek en winkel
- 17 Textiel en kleinmeubelen
- 17 Textiel en kleinmeubelen
- 17 Antieke motoren en -onderdelen; JV Motors
- 19 Galanteriewinkel enz.
- 19 Gasinstallatiebedrijf en sanitair (winkel)
- 19 Gasinstallatiebedrijf en sanitair (winkel)
- 19 Schoonheidssalon zonnestudio New Look
- 21 Snoepwinkel
- 21 Brood Bakkerij
- 21 Brood en banket
- 21 Banketfabriek, brood en banket
- 21 Rijwielhandel
- 21 Electra
- 21 Rijwielhandel
- 23 Woning onderwijzer Jalvink
- 23 Hoeden en petten
- 23 Timmerman (*achter winkel*)
- 23 Snoepwinkel Snoeperije
- 23 Bloemenwinkel Millefleur
- 23 Bloemenwinkel Millefleur
- 23 Bloemenwinkel Millefleur
- 23 Galerie
- 25 Tabak enz.
- 29 Kosterwoning hervormde gemeente
- 31 Hervormde kerk
- 33 Groente en fruit
- 33 Groente en fruit
- 33 Schoenmakerij
- 33 Groente enz.
- 33 Botterverhuur
- 33 Kapper Fred
- 35 Drankenwinkel
- 35 Kruidenieren en dranken
- 35 Slijterij
- 35 Slijterij

- Huisman
- G.H. Prins
- R.D.A. v.d. Woude
- G.J. de Jong
- W. de Jong, vh. G.J. de Jong
- J. Voeten
- J.G. Esser
- N. Esser
- G. Esser, vh. N. Esser

- Mevr. Coba Tulp
- W. Linde
- G. Bakker
- G. Bakker
- B. Maandag
- Dekker
- J. Maandag

- Mevr. J. Wolterink
- Wolterink

- Jenny en Olga
- Mevr. V.d. Vossen
- Mevr. M. Poppe
- F.J. Weijs
- G.H. Prins

- V. v.d. Weide
- H. Flarte
- Brocht
- J.W. v.d. Velde
- E. Weijs
- F. Schoonewelle
- B. v. Eijken
- W. Waninge
- R. Pluim
- H. Moorman

(Baanstraat)

- 37 Tandarts
- 39 Preparateur
- 41 Leesbibliotheek, snoepwinkel
- 41 Dameskapsalon
- 41 Dameskapsalon
- 41 Dameskapsalon
- 41 Notariskantoor
- 43 Pastorie gereformeerde kerk
- 45 Aannemersbedrijf

M.M. Schepman
R. Schoonewelle
H. Kroeze
Joh. Jalink
Cornelissen
P. Westra
A.C. de Vries

R. v.d. Meulen

Kerkstraat, vanaf Stationsweg, rechts:

- 2 Slachthuis, slagerij
- 2 Schoenmakerij
- 2 Schoenmakerij

- 2 Schoenhandel

- 2 Schoenhandel
- 4 Snoepwinkel
- 4 Bikzand-soda en warm water (*in steeg*)
- 4 Melkhandel, boter en kaas
- 6 Koperslager, fietsen
- 6 Schilder
- 6 Bloemenwinkel Gerjo
- 6 Kleding Grea
- 8 Pastorie hervormde gemeente
- 8 Electra, radio en verlichting
- 8 Electra, radio-tv en witgoed
- 10 Kostenwoning en aanspreker
- 10 Leerkamer hervormde gemeente (*in steeg*)
- 12 Vishandel en tabak
- 10 Slagerij
- 12 Schildersbedrijf
- 12 Textiel enz., diverse goederen
- 12 Textiel
- 12 Chinees restaurant
- 16 Postkantoor
- 18 Brood- en banketbakkerij
- 18 Brood- en banketbakkerij
- 18 Brood- en banketbakkerij
- 18 Brood- en banketbakkerij
- 18 Brood- en banketbakkerij

Schoonewelle
H. Ridderinkhof
J. Ridderinkhof,
vh. H. Ridderinkhof
F.J. Hoogeveen,
vh. J. Ridderinkhof
B. Schraa, vh. F.J. Hoogeveen
Mevr. Leuntje v.d. Stouwe
Dieke van Sander
N. Mooiweer
J.G. Esser
L. Loos
G. Schuurman
Mevr. G. Bosch

J. de Goede
Brinkman en Van Enk
J. Blei

B. Vinke
C. Bosch
Smit
Mevr. Wed. Smit
R. Smit

F. Kampherbeek
J. Kampherbeek, vh. F. Kamp'
G. Kampherbeek, vh. J. Kamp'
J. Kampherbeek, vh. G. Kamp'
Nieborg

(Pottenbakkersstraat)

	Bank Geldersche Credietvereeniging	
20	Slagerij	J. Schoonewelle
20	Slagerij	R. Batteram
22	Snoepwinkel	Mevr. Bosman
22	Viswinkel	M. van Veen
22a	Klommen enz.	V.d. Stouwe
22a	Stoffen	Mevr. Kip
22a	Speelgoed e.d. Tierelantijn	Mevr. van Veen
22a	Kringloopwinkel	
24	Stoffen, diverse goederen	R. Schraa
24	Speelgoed en galanterie Wiba	D. van Eerde
24	Supermarkt	Hofma
24	Dierenspecialzaak	V. van Weegen
24	Bloemenwinkel Kameleon	
24	Bloemenwinkel	H. Bols
24	Tandartsenpraktijk	J.H.A. de Maat
26	Gemeentehuis	
28	Stoffen enz.	G.J. de Jong
28	Schoenhandel	R. Brocht
30	Brood Bakkerij	F. Zeilmaker
30	Brood Bakkerij, snoep	Gez. Zeilmaker, vh. F. Zeilmaker
30	Atelier 69	F.J. Weijs
	Gevangenis (<i>steeg</i>)	
34	Garen en band; Groente	Mevr. T. Bouman
34	Boerenleenbank	
34	Rabo bank Hasselt	Van Dorsten
34	Makelaar en Verzekeringen	Mevr. D. Vinke
34	Kinderpraktijk Skills	M.M. Schepman
36	Tandarts	G. van Geelen
36	Tandarts	
40	Maalderij	A. v.d. Woude
40	Brood en Banketbakkerij	Jac. Vogel, vh. A. v.d. Woude
40	Brood en Banketbakkerij	H. v.d. Woude, vh. Jac. Vogel
40	Brood en Banketbakkerij	A. v.d. Woude, vh. H. v.d. Woude
40	Brood en Banketbakkerij	A. v.d. Woude
40	Kleding en stoffen	A. v.d. Woude
40	Antiek	